

ПО ПОВОД ДВЕ ТРЕТИ ОТ БЪЛГАРИТЕ НЯМАТ ЗАСТРАХОВКА

● Кампания за повишаване на застрахователната култура в България стартира по идея на „ИНТЕРАМЕРИКАН БЪЛГАРИЯ“ ЗЕАД

INTERAMERICAN
BULGARIA
ЧЛЕН НА EUREKO GROUP
ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

Какво е това застраховка? Защо да се застраховам? Какво печеля от застраховането?

Шест месеца след приемането на България в Европейския съюз проучванията сочат, че твърде малко българи знаят отговорите на тези въпроси. „Интерамерикан България“ ЗЕАД смята, че нашето общество трябва да има повече възможности да научи за спецификата и ползите от застраховането. Именно за това дружеството стартира инициатива, чиято цел е да стимулира повишаването на застрахователната култура.

Инициативата ежегодно ще награждава проекти, оказали положително влияние върху популяризирането на ползите и необходимостта от застраховане, както и развитието на застрахователния сектор. Проектите ще бъдат номинирани в две основни ка-

тегории: 1. Институции и неправителствени организации; 2. Медии.

Ще бъде отделено специално внимание на регионалните структури, в т.ч. общини и медии. При институционалната категория ще се оценява влиянието на даден проект върху развитието на застрахователния сектор. Наградите в категория „Медии“ ще се присъждат за принос на съответната медия в повишаване нивото на обществена информираност по отношение на застраховането.

„Една от основните причини, поради които се ангажирахме с подобна инициатива, са резултатите от изследване върху застрахователното поведение на българина, което проведохме през месец юни т.г. Получените

данни отново бяха доста обезпокоителни и ни наведоха на мисълта, че обществото се

телен директор на „ИНТЕРАМЕРИКАН БЪЛГАРИЯ“ ЗЕАД.

Според данните на изследването шест месеца след присъединяването на България към ЕС едва 33% от населението имат сключен поне един вид застраховка. Една четвърт от българите не познават нито един застрахователен продукт, а 40% смятат, че нямат нужда от какъвто и да е било вид застраховане.

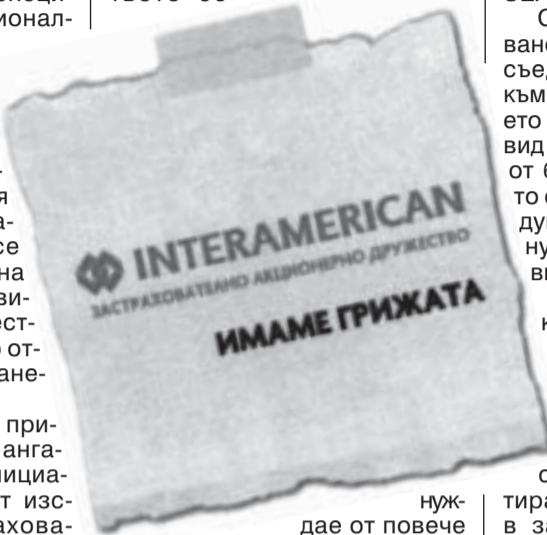
Половината от хората, които никога не са сключвали застраховка, твърдят, че нямат нужда от такава, а 14% са оптимисти, че никога няма да станат жертва на застрахователно събитие. Едва 6% от анкетиранияте имат пълно доверие в застрахователните компании.

„Тези данни са още по-тревожни, ако се разглеждат в

контекста на зачестилите напоследък природни бедствия, които причиняват щети за милиони левове. Смятаме, че популяризирането на сектора е задача, чието решение зависи не само от надзорните органи, а и от всички обществени институции“, коментира още Коста Чолаков.

Първите награди на инициативата ще бъдат раздадени на специална церемония в края на годината в столицата. Пълна информация за механизма на награждаване, условията за участие и наградния фонд ще бъдат публикувани на сайта на „ИНТЕРАМЕРИКАН БЪЛГАРИЯ“ ЗЕАД.

Информацията ни е предоставена от дружеството

нуждае от повече информация за застрахователния сектор“, коментира Коста Чолаков, изпълни-

„Култура на застраховането при бедствия и аварии“ - 18-20 април 2007 г., Велико Търново

СЪВРЕМЕННИ ПОДХОДИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВЕНИ ЯВЛЕНИЯ

ОТ МЕТЕОРОЛОГИЧЕН ПРОИЗХОД ВЪВ ВРЪЗКА С КЛИМАТИЧНИТЕ КОЛЕБАНИЯ И ПРОМЕНИ

(Продължава от стр. 11)

В момента сезонните прогнози се развиват бурно. Те се базират на статистически техники за прогноза и на резултати от ансамблови числени прогнози на земната хидродинамична система (океани, ледена обвивка, атмосфера). Част от резултатите от числените сезонни прогнози са достъпни и НИМХ ги интерпретира за района на България (виж фиг. 8). Един много ценен източник на такива прогнози за страната ни би бил отново Европейския център за средносрочна прогноза и асоциирането на България към него е належащо. То изисква приоритетно придвижване на процедурата в правителството и Народното събрание и съответно заделянето на финансови средства за годишен членски внос. По отношение на статистическите техники за сезонна прогноза НИМХ има идейни проекти за внедряване на съвременни статистически модели и би могъл да напредне бързо особено при сериозна подкрепа от държавата (виж фиг.9). Сезонните прогнози предлагат навременна оценка на климатичния риск от по-дългосрочни аномалии на времето, които биха могли да добият бедствен характер: например продължително засушаване и горещи вълни или проливни валежи през лятото, студена и снежна или суха и топла зима. НИМХ вече втора година издава успешна сезонна прогноза за зимния сезон от декември до февруари (сезони 2005/06 и 2006/07). Тя е интерпретация за България на зимната прогноза на Британската метеорологична служба за Европа, която бе обявена за основно постижение на Британската служба в годишния им отчет

за 2005 г.

Месечните прогнози заемат междинно място между средносрочните и сезонните прогнози. Базират се на анализ и съответно предсказване на еволюцията атмосферни циркулационни структури с размери от няколко стотин до няколко хиляди километра и време на живот около 7-10 дни и на глобални климатични структури с размерите на континент и време на живот няколко месеца. Съответно тези пространствени и времеви мащаби определят и прогнозируемостта на анализиранияте атмосферни структури. Т.е. месечната прогноза предсказва аномалиите на метеорологичното време в рамките на един месец с пространствена точност няколко стотин километра (размерите на половин България). Обикновено за първата половина на месеца се дава прогноза за топлинния статус и валежите по отделни седмици, а за втората половина на месеца се прави прогноза като цяло. Друг вариант за прогноза е по десетдневки.

Характерът на месечните прогнози изисква и позволява използването също на статистически и числени методи подобно на средносрочните и сезонните прогнози. НИМХ и в момента издава месечни прогнози. Но тяхното модернизиране и значително подобряване би се реализирало след асоциирането на НИМХ към Европейския център за средносрочна прогноза. За разлика от сезонните прогнози, които са все още експериментални и затова достъпни, месечните числени прогнози на глобалните центрове са с ограничен достъп заради комерсиалния интерес към тях. Асоциирането на НИМХ към Европейския

център би дало пълен достъп на страната до модерна месечна прогноза.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕПОРЪКИ

> Разработен е съвременен методически подход за оценка на риска при мощни конвективни щормове, свързани с особено опасни метеорологични явления като интензивни и обилни валежи, градушки, гръмотевични и ветрови бури.

> Предварителната оценка на риска за екстремни валежни сезони (април-септември) по количества валеж и по брой дни с опасни валежи показва, че в 45-годишен период (1961-2006 г.) най-изразени са били 2005 (екстремна), 1975 и 1979 г.

> Вътрешно-сезонното разпределение на двата вида ОЯ (екстремни валежи и градушки) показва най-висока вероятност за случване през юни - във II декада, май - в III декада, юли - във II декада. В последните години се наблюдава учестяване на тези явления в III декада на септември.

> Такива предпроектни резултати могат бъдат начало на по-мощно изследване относно влиянието на климатичните промени върху увеличаване честотата и интензивността на мезо-машабните щормове (или бури) със значителни загуби в икономиката.

> За пълнотата на по-мощното изследване на риска от опасните хидрометеорологични явления е необходимо да се изгради **съвременна национална база данни на щетите по видове бедствени явления и по сектори в икономиката**, като се възстановят и обединят досега съществуващите архивни

данни в застрахователни компании, ДА „Гражданска защита“, министерства и др.

> **НИМХ може да участва с предоставяне на метеорологична информация и експертни разработки относно оценки риска от опасните и екстремни хидрометеорологични явления чрез своите системи за наблюдения и архивни база данни в един бъдещ общ проект, финансиран от един Застрахователен пул или Асоциацията на българските застрахователи.**

> **Належащо е асоциирането на НИМХ към Европейския център за средносрочна прогноза на времето.** Това би довело до сериозно повишаване на качеството на всички видове метеорологични прогнози в България, от краткосрочни до сезонни. Изисква се бързо придвижване на процедурата в правителството и Народното събрание и заделяне на финансови средства за годишен членски внос.

> **НИМХ, в качеството си на национална метеорологична служба, е естествено място за изграждане на национален център за ранно предупреждение за опасни метеорологични явления.** За целта е необходимо финансирането на изграждането на модерна радарна мрежа с национално покритие и на работното на оперативна група за наблюдение и предупреждение за опасни явления.

> **Финансирането на внедряването на модерни статистически и числени техники за месечни и сезонни прогнози в НИМХ би допринесло за навременна оценка на климатичния риск от опасни дългосрочни аномалии на времето**, като засушавания, горещи вълни, сезони с проливни валежи, студени

и снежни зими. **Необходимо е дългосрочното инвестиране от страна на държавата в модернизирането и експлоатацията на съвременни информационни и изчислителни системи в НИМХ с мащабите на мощен национален изчислителен и комуникационен център.**

ЛИТЕРАТУРА

Симеонов, П., Л. Бочева, Т. Маринова. **Оценка на риска за опасни метеорологични явления по конвективни щормове през топлото полугодие.** Сб. Доклади от Първа национална научно-практическа конференция по управление на извънредни ситуации и защита на населението, София-БАН, 10 ноември 2005, ЦНСИО, 88-96 с., 2005.

Петров, Р., К. Славов, П. Симеонов. **Възможности за идентификация и предупреждение за опасни метеорологични явления и екстремни валежи с използване на автоматизирана радарна система.** Сб. Доклади от Първа национална научно-практическа конференция по управление на извънредни ситуации и защита на населението, София-БАН, 10 ноември 2005, ЦНСИО, 81-87 с., 2005.

Cornford, S. **The socio-economic impacts of weather events in 2002.** Bulletin of World Meteorological Organization, Vol. 52, No.3, 269-289, 2003.

Gospodinov, I., P. Dimitrova and S. Stoyanova. **Flood event in Bulgaria in August 2005 (the Ichtiman Cyclone).** Papers presented at Conf. BALWOIS 2006, 23-26 May 2006, Ohrid, Rep. Macedonia, 2006 (papers on CD-records).

Jarraude, M. **Preventing and mitigating natural disasters.** In: Brochure of WMO, Geneva, No. 993, 34 pp., 2006.